

Βρεφική ηλικία: γνωστική ανάπτυξη

Αναπτυξιακή Ψυχολογία I

Σχέδιο μαθήματος

- Τα βασικά στοιχεία της θεωρίας του Piaget
- Ποιες αρχές διέπουν τη γνωστική ανάπτυξη;
- Το πρώτο στάδιο γνωστικής ανάπτυξης
- Μονιμότητα αντικειμένου
- Αξιολόγηση θεωρίας του Piaget

Σχέδιο μαθήματος

- Προσέγγιση επεξεργασίας πληροφοριών
  - Αυτοματοποίηση
  - Απροσδόκητες ικανότητες
  - Μνημονικές ικανότητες
  - Προσεγγίσεις επεξεργασίας πληροφοριών και ατομικές διαφορές στη νοημοσύνη
  - Αξιολόγηση της προσέγγισης επεξεργασίας πληροφοριών
- Τι είναι η **βρεφική νοημοσύνη**;
  - Αναπτυξιακές Κλίμακες
  - Προαγωγή της γνωστικής ικανότητας στα βρέφη

Τα βασικά στοιχεία της θεωρίας του Piaget

Τα βασικά στοιχεία της θεωρίας του Piaget

- **Δράση** = Γνώση
  - Τέσσερα καθολικά στάδια με σταθερή ακολουθία
- Η ανάπτυξη είναι αποτέλεσμα της **σωματικής ωρίμανσης** και σχετικών **εμπειριών**
- **Σχήματα**: Νοητικές δομές που προσαρμόζονται και αλλάζουν

Ποιες αρχές διέπουν τη γνωστική ανάπτυξη σύμφωνα με τον Piaget;

- **Αφομοίωση**

- Κατανόηση ενός ερεθίσματος με βάση το εκάστοτε στάδιο γνωστικής ανάπτυξης

- **Συμμόρφωση**

- Αλλαγές στον υπάρχοντα τρόπο σκέψης ως αντίδραση σε νέα ερεθίσματα

- **Σχήματα**

- Νοητικές δομές που προσαρμόζονται και αλλάζουν με τη νοητική ανάπτυξη

Το πρώτο στάδιο γνωστικής ανάπτυξης σύμφωνα με τον Piaget

- **Αισθησιοκινητική περίοδος**
  - Σταθερή ακολουθία υποσταδίων
  - Έξι υποστάδια
  - Ατομικές διαφορές στον ρυθμό ανάπτυξης
  - Η μετάβαση από το ένα υποστάδιο στο άλλο ενέχει χαρακτηριστικά των προηγούμενων και των επόμενων υποσταδίων

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 1: Απλά αντανακλαστικά

- Πρώτος μήνας της ζωής
- Ποικίλα εγγενή **αντανακλαστικά**
  - Αποτελούν το κέντρο της σωματικής και νοητικής ζωής του βρέφους
  - Καθορίζουν τη φύση των αλληλεπιδράσεων του βρέφους με το περιβάλλον
- Ορισμένα αντανακλαστικά αρχίζουν να προσαρμόζονται στις εμπειρίες του βρέφους

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 2: Πρώτες συνήθειες και πρωτογενείς κυκλικές αντιδράσεις

- 1ος έως 4ος μήνας της ζωής
- Αρχίζει να **συντονίζει** μεταξύ τους μεμονωμένες δράσεις και να τις εντάσσει σε ολοκληρωμένες δραστηριότητες
- Δραστηριότητες που του προκαλούν **ενδιαφέρον** επαναλαμβάνονται απλώς και μόνο για την παράταση της εμπειρίας

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 3: Δευτερογενείς κυκλικές αντιδράσεις

- 4ος έως 8ος μήνας της ζωής
- Το παιδί αρχίζει να **επενεργεί** στον εξωτερικό κόσμο
- Επιζητεί να **επαναλαμβάνει** ένα ευχάριστο γεγονός στο περιβάλλον του, το οποίο προκύπτει από τυχαίες δραστηριότητες
- Οι φωνοποιήσεις του βρέφους αυξάνουν σημαντικά

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 4: Συντονισμός δευτερογενών κυκλικών αντιδράσεων

- 8ος έως 12ος μήνας
- Αρχίζει να υιοθετεί συμπεριφορά κατευθυνόμενη από **στόχους**
  - Διαφορετικά σχήματα συνδυάζονται και συντονίζονται για να δημιουργήσουν μία δράση για την επίλυση προβλήματος
  - Χρήση ενός **μέσου** για να επιτύχει ένα **αποτέλεσμα** και ικανότητα να προβλέπει επικείμενα γεγονότα που οφείλονται εν μέρει στην **μονιμότητα αντικειμένου**

Μονιμότητα αντικειμένου

Μονιμότητα αντικειμένου

- Η επίγνωση ότι τα αντικείμενα και οι άνθρωποι συνεχίζουν να υπάρχουν, ακόμη και όταν δεν φαίνονται
- Δεν περιορίζεται στα αντικείμενα αλλά εκτείνεται και στους ανθρώπους
  - Έτσι, προσφέρει στο βρέφος την ασφάλεια ότι η μητέρα του και ο πατέρας του συνεχίζουν να υπάρχουν ακόμη κι αν δεν βρίσκονται στον ίδιο χώρο
- Σημασία για την ανάπτυξη **κοινωνικών δεσμών**

Σχήμα 5.2 Μονιμότητα αντικειμένου

Πριν από την κατάκτηση της έννοιας της μονιμότητας αντικειμένου

Μετά την κατάκτηση της έννοιας της μονιμότητας αντικειμένου

Πριν το βρέφος κατανοήσει την έννοια της μονιμότητας αντικειμένου, δεν θα αναζητήσει να βρει το αντικείμενο που ο ενήλικας έκρυψε μπροστά στα μάτια του. Όμως, μερικούς μήνες αργότερα, το βρέφος θα ψάξει για το αντικείμενο, δείχνοντας ότι κατέχει την έννοια της μονιμότητας αντικειμένου

Μονιμότητα αντικειμένου

object permanence.mp4

YouTube- Peek-a-boo & object permanence.mp4

<https://www.simplypsychology.org/Object-Permanence.html>

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 5: Τριτογενείς κυκλικές αντιδράσεις

- 12ος έως 18ος μήνας
- Εμφάνιση σχημάτων που σχετίζονται με **σκόπιμη** αλληλουχία πράξεων που επιφέρουν επιθυμητά αποτελέσματα
- Διεξαγωγή μικρών «**πειραμάτων**» για να παρατηρήσουν το αποτέλεσμα
- Ενδιαφέρον για κάθε τι απρόβλεπτο

Αισθησιοκινητική περίοδος

Υποστάδιο 6: Η αφετηρία της σκέψης

- 18ος μήνας έως 2 έτη
- Δυνατότητα για νοητική αναπαράσταση ή **συμβολική σκέψη**
  - Νοητική αναπαράσταση
  - Κατανόηση **αιτιότητας**
  - Ικανότητα για **προσποίηση**
  - **Αργοπορημένη/Ετεροχρονισμένη μίμηση** (Μίμηση προγενέστερης συμπεριφοράς)

Πίνακας 5.1 Τα έξι στάδια της αισθησιοκινητικής περιόδου στη θεωρία του Piaget

Στάδιο	Ηλικία	Περιγραφή	Παράδειγμα
<ul style="list-style-type: none"> • Υποστάδιο 1: Απλά αντανακλαστικά	<ul style="list-style-type: none"> • Πρώτος μήνας της ζωής	<ul style="list-style-type: none"> • Κατά την περίοδο αυτή, το κέντρο της νοητικής ζωής του βρέφους είναι τα αντανακλαστικά, που καθορίζουν τις συναλλαγές του με το περιβάλλον.	<ul style="list-style-type: none"> • Το ανακλαστικό του θηλασμού ωθεί το βρέφος να πιπιλίζει οποιοδήποτε αντικείμενο πλησιάσει στα χείλη του.
<ul style="list-style-type: none"> • Υποστάδιο 2: Πρώτες συνήθειες και πρωτογενείς κυκλικές αντιδράσεις	<ul style="list-style-type: none"> • 1-4 μήνες	<ul style="list-style-type: none"> • Σε αυτή την ηλικία το βρέφος αρχίζει να συντονίζει μεταξύ τους τις μεμονωμένες δράσεις και να τις εντάσσει σε ολοκληρωμένες δραστηριότητες.	<ul style="list-style-type: none"> • Το βρέφος μπορεί να συνδυάσει δύο δραστηριότητες, να πιάσει δηλαδή ένα αντικείμενο και να το βάλει στο στόμα του, ή να κοιτάξει ένα αντικείμενο και ταυτόχρονα να το αγγίξει.

- Υποστάδιο 3:
Δευτερογενείς
κυκλικές αντιδράσεις

- 4-8 μήνες

- Στην περίοδο αυτή, το βρέφος προοδεύει αλματωδώς. Ανοίγει τους γνωστικούς του ορίζοντες πέραν του εαυτού του και αρχίζει να επενεργεί στον εξωτερικό κόσμο.

- Το βρέφος, που επανειλημμένα πιάνει την κουδουνίστρα του και την κουνάει με διαφορετικούς τρόπους για να δει πώς αλλάζει ο ήχος, δείχνει την ικανότητά του να τροποποιεί το γνωστικό σχήμα που σχετίζεται με το κούνημα της κουδουνίστρας.

- Υποστάδιο 4:
Συντονισμός
δευτερογενών
κυκλικών
αντιδράσεων

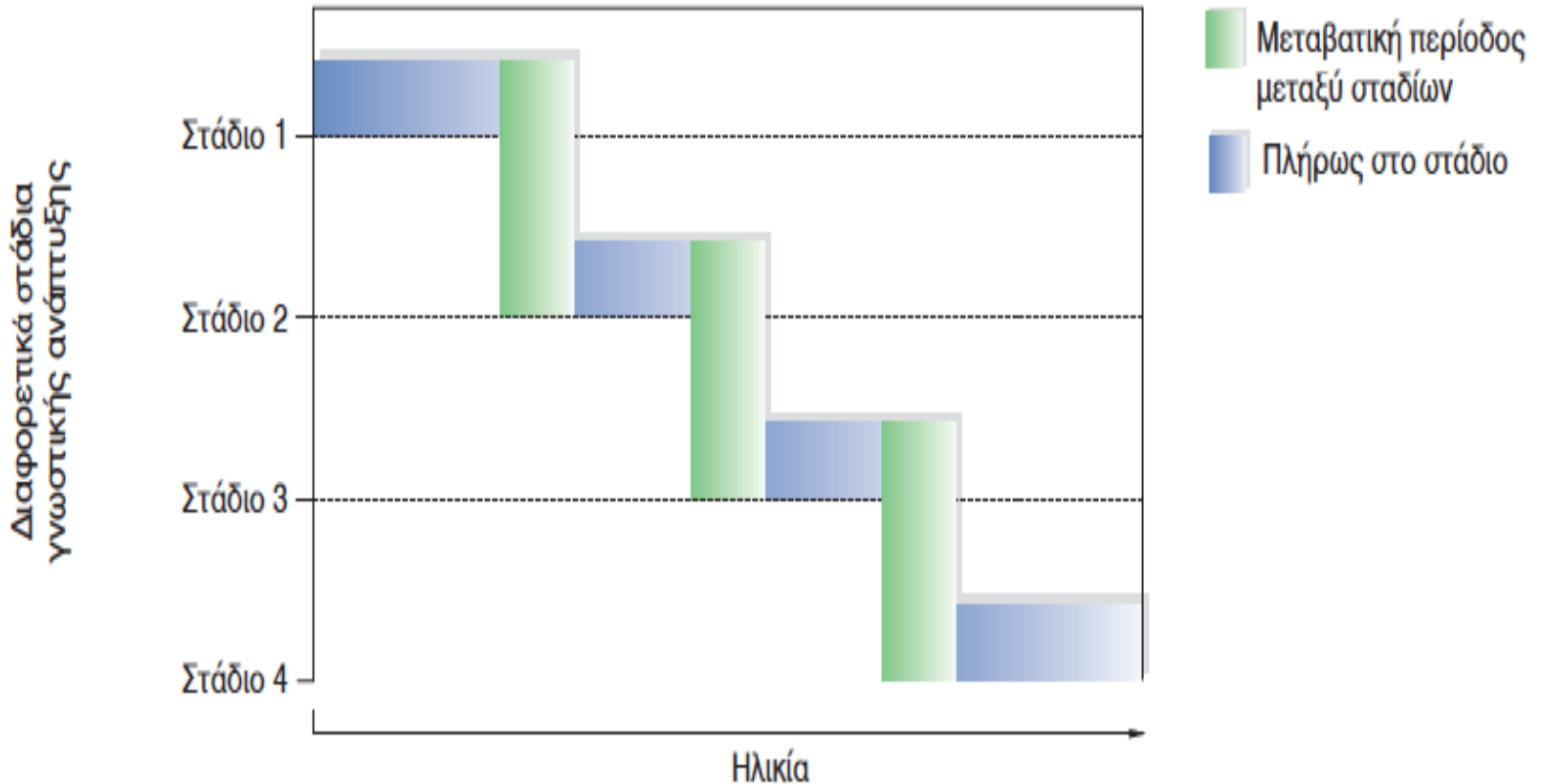
- 8-12 μήνες

- Σε αυτό το στάδιο, το βρέφος αρχίζει να συντονίζει μεταξύ τους τα διάφορα σχήματα για να δημιουργήσει μια δράση. Σε αυτό το στάδιο επιτυγχάνεται η μονιμότητα του αντικειμένου.

- Το βρέφος μπορεί πλέον να αφήσει ένα αντικείμενο, για να πιάσει ένα άλλο, που είναι μερικώς κρυμμένο κάτω από το πρώτο αντικείμενο.

- Υποστάδιο 5:
Τριτογενείς
κυκλικές αντιδράσεις
- 12-18 μήνες
- Σε αυτή την ηλικία το βρέφος εμφανίζει αυτό που ο Piaget ονομάζει προσχεδιασμένη διαδοχή πράξεων που επιφέρουν επιθυμητά αποτελέσματα. Αντί απλώς να επαναλαμβάνει ευχάριστες δράσεις, το βρέφος δείχνει να διεξάγει μικρού εύρους πειράματα για να παρατηρήσει τις επιπτώσεις που έχουν.
- Το βρέφος ρίχνει κατ' επανάληψη στο δάπεδο ένα παιχνίδι από διαφορετική θέση κάθε φορά, προσέχοντας να δει πού πέφτει.
- Υποστάδιο 6:
Αφετηρία
της σκέψης
- 18 μήνες -
2 έτη
- Το μείζον επίτευγμα του Σταδίου 6 είναι η ικανότητα για νοητική αναπαράσταση ή συμβολική σκέψη. Ο Piaget υποστήριξε ότι μόνο σε αυτό το στάδιο το βρέφος είναι σε θέση να φανταστεί πού μπορεί να βρίσκεται ένα αντικείμενο, το οποίο δεν βλέπει.
- Το παιδί έχει τη δυνατότητα ακόμη και να σχεδιάσει νοερώς την πιθανή τροχιά ενός αντικειμένου. Έτσι, όταν μια μπάλα κυλήσει κάτω από ένα έπιπλο, το παιδί μπορεί να υπολογίσει με ακρίβεια το σημείο στο οποίο θα επανεμφανιστεί η μπάλα.

Σχήμα 5.1 Μεταβατικές περιόδους

Τα βρέφη δεν μετακινούνται ξαφνικά από το ένα στάδιο γνωστικής ανάπτυξης στο επόμενο. Όπως υποστηρίζει ο Piaget, υπάρχουν μεταβατικές περιόδους, στις οποίες ορισμένες συμπεριφορές ανήκουν στο ένα στάδιο, ενώ άλλες αντικατοπτρίζουν το επόμενο, ανώτερο στάδιο

Αξιολόγηση Θεωρίας του Piaget

Υπέρ:

- Η περιγραφή της γνωστικής ανάπτυξης του παιδιού υπήρξε ακριβής
- Ο Piaget υπήρξε πρωτοπόρος στο πεδίο της ανθρώπινης ανάπτυξης
- Το παιδί μαθαίνει μέσω δράσεων στο περιβάλλον
- Η γενική περιγραφή των φάσεων της ανάπτυξης και των αυξανόμενων γνωστικών επιτευγμάτων είναι γενικώς αποδεκτή

Κατά:

- Σημαντικές αμφισβητήσεις για την εγκυρότητα της θεωρίας και για αρκετές επιμέρους πλευρές της
  - Αμφισβήτηση έννοιας σταδίου
  - Υπερβολική σύνδεση της κινητικής ανάπτυξης με τη γνωστική ανάπτυξη
  - Η μονιμότητα αντικειμένου μπορεί να εμφανιστεί νωρίτερα υπό προϋποθέσεις
  - Η χρονική στιγμή εμφάνισης της μίμησης αμφισβητείται
  - Δεν λαμβάνονται υπόψη πολιτισμικές διαφορές

Προσέγγιση επεξεργασίας πληροφοριών

Τι είναι η προσέγγιση επεξεργασίας πληροφοριών;

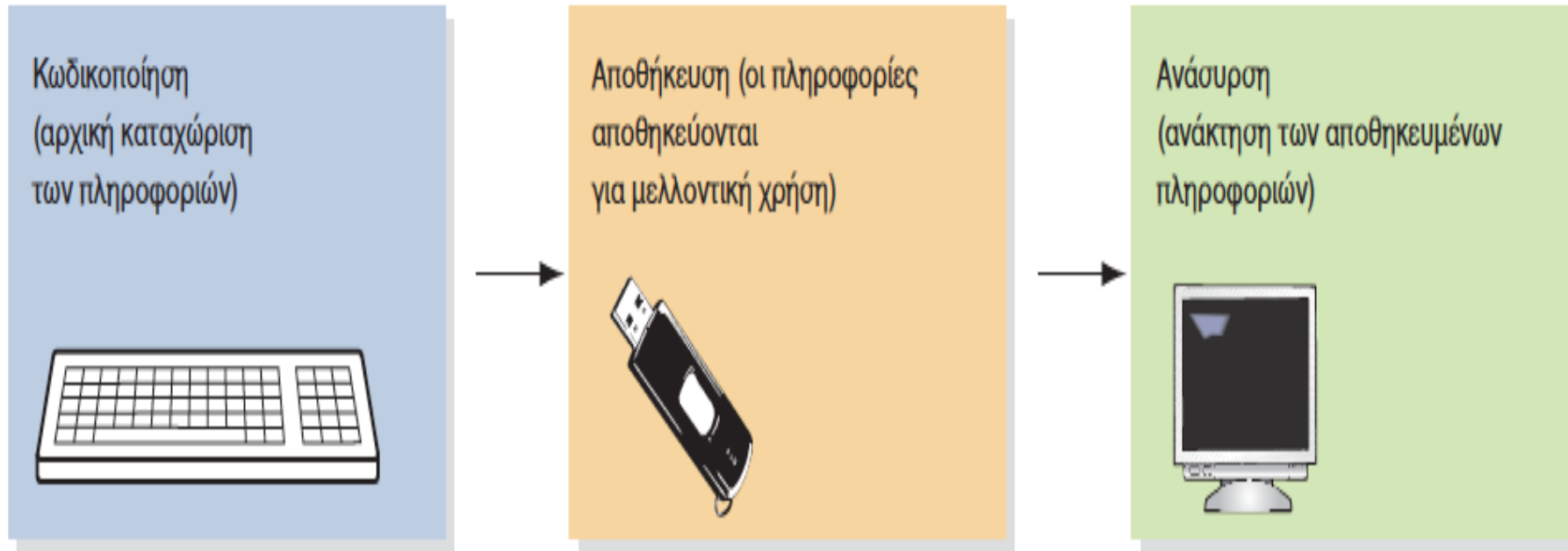
- Επιζητεί να εντοπίσει τρόπους με τους οποίους το άτομο **προσλαμβάνει, αποθηκεύει** και **ανασύρει**/χρησιμοποιεί τις πληροφορίες
- Προβάλλει τις **ποσοτικές αλλαγές** στην ικανότητα του ατόμου να οργανώνει και να διαχειρίζεται τις πληροφορίες
- Η γνωστική ανάπτυξη χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη **επάρκεια, ταχύτητα** και ικανότητα στην επεξεργασία πληροφοριών
- Επικεντρώνεται στο είδος των **«νοητικών προγραμμάτων»** που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για λύση προβλήματος

Σχήμα 5.3 Επεξεργασία πληροφοριών

information processing.mp4

Η διαδικασία μέσω της οποίας οι πληροφορίες κωδικοποιούνται, αποθηκεύονται και ανασύρονται

Απροσδόκητες ικανότητες

- Το βρέφος έχει την ικανότητα να μάθει λεπτές **μαθηματικές έννοιες** και **σχέσεις**
- Αυτά τα ευρήματα συμφωνούν με όλο και περισσότερες μελέτες που δείχνουν ότι οι μαθηματικές δεξιότητες του βρέφους είναι εκπληκτικά καλές
- Το βρέφος, ακόμη και στον 5ο μήνα, είναι σε θέση να υπολογίσει το αποτέλεσμα απλών προβλημάτων **πρόσθεσης** και **αφαίρεσης**

Μνημονικές ικανότητες στη βρεφική ηλικία

Μνημονικές ικανότητες στη βρεφική ηλικία

- Η έρευνα υποδεικνύει ότι η μνημονική ικανότητα **αυξάνει** με την ηλικία
- Τα βρέφη που είχαν μάθει τη συσχέτιση ενός αιωρούμενου αντικειμένου με την κίνηση των ποδιών τους έδειξαν να θυμούνται τη σύνδεση αυτή όταν τους δόθηκε παρόμοιο ερέθισμα

Η γνωστική νευροεπιστήμη της μνήμης

- Πρόοδοι στην τεχνολογία ηλεκτρονικής σάρωσης του εγκεφάλου καθώς και μελέτες με ενήλικες με εγκεφαλική βλάβη δείχνουν ότι υπάρχουν δύο ξεχωριστά συστήματα σχετικά με τη μακροπρόθεσμη μνήμη: **Έκδηλη** και **άδηλη μνήμη**
- Η έκδηλη και η άδηλη μνήμη εμφανίζονται με διαφορετικούς ρυθμούς και συνδέονται με διαφορετικές περιοχές του εγκεφάλου.
- **Έκδηλη Μνήμη:** άμεσες γνώσεις για άτομα, τόπους, πράγματα
Άδηλη Μνήμη: έμμεσες γνώσεις για κινητικές & αντιληπτικές διαδικασίες
- Οι **πρώιμες αναμνήσεις** φαίνεται πως είναι **άδηλες**.

Πόσο διαρκούν οι αναμνήσεις;

Πόσο διαρκούν οι αναμνήσεις;

- Οι ερευνητές διαφωνούν για την ηλικία από την οποία μπορούν να ανακληθούν οι πρώτες αναμνήσεις
  - Παλαιότερες μελέτες υποστηρίζουν την έννοια της **βρεφικής αμνησίας**
  - Η N. Myers έδειξε ότι το βρέφος μπορεί να διατηρεί τις αναμνήσεις του
  - Οι αναμνήσεις ίσως δεν είναι εύκολες ή ακριβείς στην ανάσυρσή τους, **πριν από τους 25 μήνες**

Προσεγγίσεις επεξεργασίας
πληροφοριών και ατομικές
διαφορές στη νοημοσύνη

Προσεγγίσεις επεξεργασίας πληροφοριών και ατομικές διαφορές στη νοημοσύνη

- Συσχέτιση μεταξύ **ταχύτητας** στην επεξεργασία πληροφοριών και στη **μεταγενέστερη νοημοσύνη**
- Η συσχέτιση είναι μετρίου μεγέθους
- Η πρόβλεψη για καλή επίδοση σε τεστ νοημοσύνης **δεν** είναι ίδια με την πρόβλεψη της μελλοντικής επιτυχίας ενός παιδιού

Αξιολόγηση της προσέγγισης επεξεργασίας πληροφοριών

Υπέρ

- Συχνά χρησιμοποιεί **ακριβέστερα εργαλεία** μέτρησης των γνωστικών ικανοτήτων
- Είναι σημαντική στην παροχή δεδομένων για τη γνωστική ικανότητα του βρέφους

Κατά

- Η υπερβολική ακρίβεια δυσκολεύει την προσπάθεια να αποκτήσει κανείς μια **συνολική εικόνα** για τη φύση της γνωστικής ανάπτυξης

Τι είναι η βρεφική νοημοσύνη;

Τι είναι η βρεφική **νοημοσύνη**;

- Δύσκολη η συμφωνία σε **κοινό ορισμό** του όρου «νοημοσύνη»
  - Ικανότητα για καλή **σχολική επίδοση**;
  - Επάρκεια στις **επαγγελματικές διαπραγματεύσεις**;
  - **Ικανότητα πλοήγησης** σε άγνωστα νερά;
  - **Ταχύτητα εκμάθησης** μιας νέας συμπεριφοράς;
  - **Ταχύτητα εξοικείωσης**;
  - **Ηλικία βάδισης**;

What do babies think?

- https://www.ted.com/talks/alison_gopnik_what_do_babies_think

Αναπτυξιακές Κλίμακες

Αναπτυξιακές Κλίμακες

- **Gesell**

- **Αναπτυξιακό πηλίκο**

- Η ατομική επίδοση αξιολογείται σε διαφορετικές ηλικίες για να εντοπιστούν σημαντικές διακυμάνσεις/διαφορές από **τυπικές τιμές** για μια δεδομένη ηλικία

- Τέσσερις τομείς:

- **Κινητικές δεξιότητες,**
  - **χρήση της γλώσσας,**
  - **προσαρμοστική συμπεριφορά**
  - **προσωπικότητα/κοινωνική συμπεριφορά**

- **Bayley**

- Κλίμακες Βρεφικής Ανάπτυξης της Bayley

- Αναπτυξιακό πηλίκο

- 2-42 μήνες

- Δύο τομείς: **Νοητικός** και **κινητικός**

Πίνακας 5.2

Μετρήσεις που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό διαφορών στη νοημοσύνη κατά τη βρεφική ηλικία

- Αναπτυξιακό Πηλίκο (DQ)
- Κλίμακες Βρεφικής Ανάπτυξης της Bayley
- Μέτρηση Μνήμης Οπτικής Αναγνώρισης
- Επινόηθηκε από τον Arnold Gesell. Το αναπτυξιακό πηλίκο είναι ο γενικός αναπτυξιακός βαθμός που προέρχεται από την επίδοση σε τέσσερις τομείς: Κινητικές δεξιότητες (π.χ. ισορροπία και κάθισμα), χρήση της γλώσσας, προσαρμοστική συμπεριφορά (π.χ. εγρήγορση και εξερεύνηση) και προσωπικό-κοινωνική συμπεριφορά.
- Κατασκευάστηκαν από τη Nancy Bayley. Οι Κλίμακες Βρεφικής Ανάπτυξης της Bayley αξιολογούν την ανάπτυξη βρεφών ηλικίας 2-42 μηνών. Οι κλίμακες εξετάζουν δύο τομείς: Τις νοητικές (αισθήσεις, αντίληψη, μνήμη, μάθηση, επίλυση προβλήματος και γλώσσα) και τις κινητικές ικανότητες (λεπτές και αδρές κινητικές δεξιότητες).
- Οι μετρήσεις της μνήμης οπτικής αναγνώρισης, της μνήμης δηλαδή και της αναγνώρισης ερεθίσματος το οποίο το άτομο έχει δει πριν, σχετίζονται, επίσης, με τη νοημοσύνη. Όσο πιο γρήγορα το βρέφος ανασύρει την αναπαράσταση του ερεθίσματος από τη μνήμη τόσο πιο αποτελεσματικές θεωρούνται οι διαδικασίες επεξεργασίας πληροφοριών που κατέχει.

Πίνακας 5.3 Δείγμα ερωτήσεων-θεμάτων από τις Κλίμακες Βρεφικής Ανάπτυξης της Bayley

Ηλικία	Νοητική Κλίμακα	Κινητική Κλίμακα
• 2 μήνες	• Στρέφει το κεφάλι προς την πηγή του ήχου Αντιδρά στην εξαφάνιση ενός προσώπου	• Κρατά τα το κεφάλι σταθερά όρθιο για 15 δευτερόλεπτα Κάθεται με υποστήριξη
• 6 μήνες	• Σηκώνει το φλιτζάνι κρατώντας το από το χερούλι Κοιτάζει εικόνες σε βιβλίο	• Κάθεται μόνο του για 30 δευτερόλεπτα Πιάνει το πόδι του με τα χέρια του
• 12 μήνες	• Χτίζει πύργο με δύο κύβους Γυρίζει τις σελίδες βιβλίου	• Βαδίζει με βοήθεια Πιάνει το μολύβι στο μέσον
• 17-19 μήνες	• Μιμείται κινήσεις ζωγραφικής Αναγνωρίζει αντικείμενα σε φωτογραφία	• Στέκεται μόνο του στο δεξί πόδι Ανεβαίνει σκαλοπάτια με βοήθεια
• 23-25 μήνες	• Συσχετίζει σωστά εικόνες μεταξύ τους Αναπαράγει πρόταση δύο λέξεων	• Περνάει σε κορδόνι τρεις χάντρες Πηδά σε απόσταση 10 εκατοστών
• 38-42 μήνες	• Κατονομάζει τέσσερα χρώματα Χρησιμοποιεί τον αόριστο χρόνο στα ρήματα Αναγνωρίζει τα δύο φύλα	• Αντιγράφει τον κύκλο Χοροπηδά δύο φορές στο ένα πόδι Κατεβαίνει σκαλοπάτια εναλλάσσοντας τα πόδια του

[ΠΗΓΗ: Bayley Scales of Infant Development (BSID-II), 2η Έκδοση, San Antonio, IX: The Psychological Corporation.]

Gesell Screening & Assessment System

- <https://www.gesell-yale.org/pages/screening-assessment-tools>

Προαγωγή της γνωστικής
ικανότητας στα βρέφη

Προαγωγή της γνωστικής ικανότητας στα βρέφη

- Παρέχουμε στο βρέφος τη δυνατότητα να **εξερευνά** τον κόσμο
- Απαντάμε στα βρέφη με **λεκτικό** και με **μη λεκτικό** τρόπο
- **Διαβάζουμε** στο βρέφος μας
- Δεν χρειάζεται να είμαστε 24 ώρες το 24ωρο μαζί του
- **Δεν** πιέζουμε το βρέφος με **υπερβολικές προσδοκίες, υπερβολικά νωρίς**

Ερωτήσεις

- Να περιγράψετε τη θεωρία του Piaget για τη γνωστική ανάπτυξη στη βρεφική ηλικία και να εντοπίσετε ένα σχετικό άρθρο. Επίσης να αναφερθείτε στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της θεωρίας.
- Τι είναι η μονιμότητα του αντικειμένου; Ποια κριτική έχει δεχθεί από την Baillargeon (εύρεση σχετικού άρθρου).
- Να περιγράψετε τη γνωστική ανάπτυξη σύμφωνα με την προσέγγιση επεξεργασίας πληροφοριών κατά τη βρεφική ηλικία και να εντοπίσετε ένα σχετικό άρθρο. Επίσης να αναφερθείτε στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της θεωρίας.

Ερωτήσεις

- Απροσδόκητες ικανότητες: να εντοπίσετε σχετική ερευνητική μελέτη.
- Τι γνωρίζετε για τις μνημονικές ικανότητες στα βρέφη; να εντοπίσετε σχετική ερευνητική μελέτη.
- Αναπτυξιακή Κλίμακα Gessell
- Αναπτυξιακή Κλίμακα Bayley